

32000R1346

L 160/1

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

30.6.2000

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 1346/2000
z dnia 29 maja 2000 r.
w sprawie postępowania upadłościowego

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 61 lit. c) oraz art. 67 ust. 1,

uwzględniając inicjatywę Republiki Federalnej Niemiec oraz
Republiki Finlandii,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska postawiła sobie cel w postaci stworzenia obszaru wolności, bezpieczeństwa oraz sprawiedliwości.
- (2) Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga skutecznego i sprawnego funkcjonowania transgranicznych postępowań upadłościowych; przyjęcie niniejszego rozporządzenia jest konieczne dla osiągnięcia tego celu, który wchodzi w zakres współpracy sądowej w sprawach cywilnych w rozumieniu art. 65 Traktatu.
- (3) Działalność przedsiębiorstw wykracza coraz częściej poza granice jednego państwa i podlega dlatego w coraz większym stopniu przepisom prawa wspólnotowego. Z uwagi na to, że niewypłacalność takich przedsiębiorstw ma także negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, zachodzi potrzeba przyjęcia aktu prawa wspólnotowego przewidującego koordynację działań, które mają zostać podjęte w stosunku do majątku niewypłacalnego dłużnika.

(4) Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego niezbędne jest unikanie sytuacji, w których strony byłyby skłonne do przenoszenia majątku lub postępowania sądowego z jednego Państwa Członkowskiego do innego w celu uzyskania korzystniejszej sytuacji prawnej (tzw. „forum shopping”).

(5) Cele te nie mogą zostać w wystarczający sposób osiągnięte na poziomie krajowym, uzasadnione jest zatem podjęcie działań na poziomie Wspólnoty.

(6) Zgodnie z zasadą proporcjonalności, niniejsze rozporządzenie powinno ograniczyć się do przepisów dotyczących właściwości dla wszczynania postępowań upadłościowych oraz wydawania orzeczeń bezpośrednio na podstawie postępowań upadłościowych i ściśle związanych z takimi postępowaniami. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno zawierać przepisy dotyczące uznawania takich orzeczeń oraz prawa właściwego, również odpowiadające tej zasadzie.

(7) Postępowania upadłościowe, postępowania układowe oraz podobne postępowania są wyłączone z zakresu Konwencji brukselskiej z 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych ⁽³⁾, w brzmieniu zmienionym Konwencjami o przystąpieniu do tej Konwencji ⁽⁴⁾.

(8) Dla osiągnięcia poprawy skuteczności i efektywności postępowań upadłościowych o transgranicznych skutkach, jest niezbędne i właściwe, aby postanowienia dotyczące właściwości, uznawania oraz prawa właściwego w tym zakresie zostały zawarte w akcie prawa wspólnotowego, który jest wiążący dla Państw Członkowskich oraz bezpośrednio w nich obowiązujący.

⁽¹⁾ Opinia wydana dnia 2 marca 2000 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Opinia wydana dnia 26 stycznia 2000 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Dz.U. L 299 z 31.12.1972, str. 32.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 204 z 2.8.1975, str. 28;
Dz.U. L 304 z 30.10.1978, str. 1;
Dz.U. L 285 z 3.10.1989, str. 1;
Dz.U. C 15 z 15.1.1997, str. 1.

- (9) Niniejsze rozporządzenie powinno znaleźć zastosowanie do wszystkich postępowań upadłościowych, niezależnie od tego czy dłużnik jest osobą fizyczną, czy też osobą prawną, przedsiębiorcą czy osobą niewykonyującą działalności gospodarczej. Postępowania upadłościowe, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, zostały wymienione w załącznikach. Postępowania upadłościowe dotyczące zakładów ubezpieczeń, instytucji kredytowych, przedsiębiorstw inwestycyjnych przechowujących środki pieniężne oraz papiery wartościowe osób trzecich, a także przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, powinny zostać wyłączone z zakresu zastosowania niniejszego rozporządzenia. Powyższe przedsiębiorstwa nie powinny być objęte niniejszym rozporządzeniem, jako że podlegają one przepisom szczególnym oraz krajowe organy nadzoru dysponują w pewnym zakresie bardzo szerokimi uprawnieniami nadzorczymi.
- (10) Postępowania upadłościowe nie wymagają koniecznej interwencji organu sądowego, toteż wyrażenie „sąd” w niniejszym rozporządzeniu powinno być rozumiane szeroko i obejmować każdą osobę lub organ uprawniony przez prawo krajowe do wszczęcia postępowania upadłościowego. Dla zastosowania do niego niniejszego rozporządzenia postępowanie (obejmujące działania prawne i formalności określone prawem) musi nie tylko odpowiadać postanowieniom niniejszego rozporządzenia, ale również być oficjalnie uznawane i prawnie skuteczne w Państwie Członkowskim, w którym zostało wszczęte, przy czym musi ono być postępowaniem zbiorowym zakładającym całkowite lub częściowe zajęcie majątku dłużnika i powołanie zarządcy.
- (11) Niniejsze rozporządzenie uznaje fakt, że wskutek istotnych różnic w prawie materialnym nie byłoby praktyczne wprowadzenie jednolitego i uniwersalnego postępowania upadłościowego, które znalazłoby zastosowanie na obszarze całej Wspólnoty. Stosowanie bez wyjątku prawa Państwa wszczęcia postępowania prowadziłoby wobec powyższego często do trudności. Dotyczy to przykładowo bardzo zróżnicowanych na obszarze Wspólnoty przepisów o zabezpieczeniach wierzytelności. Również przywileje przysługujące w postępowaniu niektórym wierzycielom ukształtowane są w niektórych przypadkach w całkowicie różny sposób. Niniejsze rozporządzenie powinno uwzględnić to na dwa różne sposoby. Z jednej strony, powinno ono przewidywać szczególne regulacje dotyczące prawa właściwego dla praw i stosunków prawnych o szczególnym znaczeniu (np. praw rzeczowych oraz umów o pracę). Z drugiej strony, obok głównego postępowania upadłościowego powinny być dopuszczalne także krajowe postępowania obejmujące jedynie majątek znajdujący się w Państwie ich wszczęcia.
- (12) Niniejsze rozporządzenie pozwala na wszczęcie głównego postępowania upadłościowego w Państwie Członkowskim, w którym dłużnik posiada główny ośrodek swojej podstawowej działalności. Postępowanie to ma zakres uniwersalny, jego celem jest objęcie całego majątku dłużnika. W celu ochrony różnych interesów rozporządzenie pozwala na wszczęcie równoległe z postępowaniem głównym wtórnych postępowań upadłościowych. Wtórne postępowanie może zostać wszczęte w Państwie Członkowskim, w którym dłużnik ma swój oddział. Skutki wtórnego postępowania ograniczone są tylko do majątku dłużnika znajdującego się w tym Państwie. Bezwzględnie obowiązujące przepisy dotyczące koordynacji z postępowaniem głównym gwarantują niezbędną jednolitość postępowania w ramach Wspólnoty.
- (13) Główny ośrodek podstawowej działalności powinien oznaczać miejsce, w którym dłużnik zazwyczaj zarządza swoją działalnością i jako takie jest rozpoznawalne przez osoby trzecie.
- (14) Niniejsze rozporządzenie stosuje się tylko do postępowań, w których główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika znajduje się na obszarze Wspólnoty.
- (15) Zasady jurysdykcji zawarte w niniejszym rozporządzeniu ustanawiają tylko jurysdykcję, co oznacza, że określają one Państwo Członkowskie, którego sądy mogą wszcząć postępowanie upadłościowe. Właściwość miejscowa w tym Państwie Członkowskim musi zostać określona zgodnie z jego prawem wewnętrznym.
- (16) Sąd właściwy dla wszczęcia głównego postępowania upadłościowego powinien być uprawniony od chwili złożenia wniosku o wszczęcie postępowania do zastosowania środków tymczasowych oraz zabezpieczających. Środki zabezpieczające, zarówno przed rozpoczęciem, jak i po rozpoczęciu postępowania upadłościowego, są bardzo ważne dla zapewnienia jego skuteczności. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać różne możliwości. Z jednej strony, sąd właściwy dla głównego postępowania upadłościowego powinien móc zastosować tymczasowe środki zabezpieczające także w stosunku do przedmiotów majątkowych znajdujących się na terytorium innych Państw Członkowskich. Z drugiej strony, zarządca tymczasowy ustanowiony przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego powinien móc wystąpić w Państwach Członkowskich, w których znajduje się oddział dłużnika, o zastosowanie środków zabezpieczających przewidzianych przez prawo tych Państw.
- (17) Przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego prawo do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego w Państwie Członkowskim, w którym dłużnik ma oddział, powinno być ograniczone do miejscowych wierzycieli oraz wierzycieli miejscowego oddziału, względnie do przypadków, w których prawo Państwa Członkowskiego, w którym dłużnik posiada główny ośrodek swojej podstawowej działalności, nie dopuszcza wszczęcia głównego postępowania upadłościowego. Powodem tego zawężenia jest potrzeba ograniczenia do niezbędnego minimum przypadków składania wniosków o wszczęcie postępowania ubocznego przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego. W przypadku wszczęcia głównego postępowania upadłościowego postępowanie uboczne staje się postępowaniem wtórnym.

- (18) Po wszczęciu głównego postępowania upadłościowego niniejsze rozporządzenie nie ogranicza prawa do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego w Państwie Członkowskim, w którym dłużnik ma oddział. Zarządca w postępowaniu głównym lub każda inna osoba uprawniona przez prawo wewnętrzne odpowiedniego Państwa Członkowskiego może wnosić o wszczęcie postępowania wtórnego.
- (19) Oprócz ochrony miejscowych interesów, wtórne postępowanie upadłościowe może służyć także innym celom. Sytuacja taka może zaistnieć wtedy, gdy majątek dłużnika jest zbyt złożony, aby zarządzać nim w całości, albo gdy różnice w właściwych systemach prawnych są tak duże, że mogą się pojawić trudności związane z rozszerzeniem skutków wynikających z prawa Państwa wszczęcia postępowania na inne Państwa, w których znajduje się majątek. Z tego powodu zarządca w postępowaniu głównym może złożyć wniosek o wszczęcie postępowania wtórnego, jeżeli wymaga tego skuteczne zarządzanie masą.
- (20) Główne i wtórne postępowanie upadłościowe mogą jednakże przyczynić się efektywnej likwidacji masy tylko wówczas, jeżeli prowadzone równolegle postępowania będą ze sobą skoordynowane. Zasadniczą przesłanką jest tutaj ścisła współpraca poszczególnych zarządców, w szczególności poprzez wystarczającą wymianę informacji. W celu zapewnienia dominującej roli głównego postępowania upadłościowego, zarządca w takim postępowaniu powinien posiadać szereg możliwości wpływu na toczące się w tym samym czasie wtórne postępowanie upadłościowe. Przykładowo, powinien on móc zaproponować plan naprawczy lub układ, jak i wystąpić o wstrzymanie likwidacji masy we wtórnym postępowaniu upadłościowym.
- (21) Każdy wierzyciel mający miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę na obszarze Wspólnoty powinien być uprawniony do zgłoszenia swojej wierzytelności w każdym z toczących się na obszarze Wspólnoty postępowań upadłościowych dotyczących majątku dłużnika. Powinno to również dotyczyć organów podatkowych oraz instytucji ubezpieczenia społecznego. Jednakże w celu zapewnienia równego traktowania wierzycieli podział funduszków masy musi być skoordynowany. Każdy wierzyciel powinien wprawdzie móc zatrzymać to, co otrzymał w toku postępowania upadłościowego, powinien jednakże być uprawniony do uczestnictwa w podziale masy w innym postępowaniu tylko wówczas, jeżeli wierzyciele tej samej kategorii uzyskali zaspokojenie swoich wierzytelności w takiej samej części.
- (22) Niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać bezpośrednie uznanie orzeczeń dotyczących wszczęcia, prowadzenia oraz ukończenia postępowań upadłościowych wchodzących w jego zakres zastosowania oraz orzeczeń wydanych w bezpośrednim związku z takimi postępowaniami upadłościowymi. Automatyczne uznanie powinno zatem oznaczać, że skutki wynikające z postępowania na podstawie prawa Państwa wszczęcia postępowania rozciągają się na wszystkie inne Państwa Członkowskie. Uznawanie orzeczeń wydanych przez sądy Państw Członkowskich powinno się opierać na zasadzie wzajemnego zaufania; w tym celu przyczyny odmowy uznania powinny być ograniczone do niezbędnego minimum. Według tej zasady powinien również być rozwiązany każdy spór w sytuacji, w której sądy dwóch Państw Członkowskich jednocześnie uważają się za właściwe do wszczęcia głównego postępowania upadłościowego. Orzeczenie sądu, który jako pierwszy wszczął postępowanie powinno zostać uznane w pozostałych Państwach Członkowskich, bez możliwości badania orzeczenia sądu przez te Państwa Członkowskie.
- (23) W zakresie swojej regulacji niniejsze rozporządzenie powinno określić jednolite normy kolizyjne zastępujące - w zakresie ich stosowania - wewnętrzne przepisy prawa prywatnego międzynarodowego. O ile nie postanowiono inaczej, zastosowanie powinno znaleźć prawo Państwa wszczęcia postępowania (*lex concursus*). Powyższa norma kolizyjna powinna dotyczyć zarówno głównego postępowania upadłościowego, jak i postępowań miejscowych; *Lex concursus* określa wszystkie procesowe i materialne skutki postępowania upadłościowego w odniesieniu do dotkniętych nimi osób oraz stosunków prawnych; określa wszystkie przesłanki wszczęcia, prowadzenia oraz ukończenia postępowania upadłościowego.
- (24) Automatyczne uznanie postępowania upadłościowego, do którego co do zasady stosuje się prawo Państwa wszczęcia może kolidować z przepisami innych Państw Członkowskich o dokonywaniu czynności prawnych. W celu ochrony zaufania oraz pewności obrotu w Państwach Członkowskich innych niż Państwo wszczęcia postępowania należy przewidzieć szereg wyjątków od ogólnej zasady.
- (25) Szczególna potrzeba wprowadzenia regulacji odstępującej od stosowania prawa Państwa wszczęcia postępowania istnieje w przypadku praw rzeczowych, jako że mają one szczególne znaczenie dla udzielania kredytu. Ustanowienie, skuteczność i zakres takiego prawa rzeczowego powinny być zatem z reguły określane zgodnie z prawem miejsca położenia i nie powinny zostać naruszone przez wszczęcie postępowania upadłościowego. Uprawniony z tytułu prawa rzeczowego powinien w dalszym ciągu móc dochodzić swojego prawa wyłączenia z masy lub odrębnego zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia. W przypadku gdy na składnikach majątkowych znajdujących się w Państwie Członkowskim istnieją prawa rzeczowe przewidziane prawem miejsca ich położenia, główne postępowanie upadłościowe prowadzone jest jednak w innym Państwie Członkowskim, zarządca w postępowaniu głównym powinien być uprawniony do zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania wtórnego w Państwie, w którym istnieją prawa rzeczowe, o ile dłużnik ma tam oddział. Jeżeli wtórne postępowanie upadłościowe nie zostanie wszczęte, nadwyżka ze zbycia składnika majątkowego obciążonego prawem rzeczowym musi zostać przekazana zarządcy w postępowaniu głównym.

- (26) Jeżeli zgodnie z prawem Państwa wszczęcia nie jest dopuszczalne potrącenie wierzytelności, wierzyciel powinien mimo to być uprawniony do potrącenia, jeżeli jest ono możliwe zgodnie z prawem właściwym dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika. W ten sposób potrącenie otrzyma pewnego rodzaju funkcję gwarancyjną opierającą się na przepisach prawnych, z których zastosowaniem odpowiedni wierzyciel mógł się liczyć w momencie powstania wierzytelności.
- (27) Potrzeba szczególnej ochrony zachodzi również w przypadku systemów płatności oraz rynków finansowych. Dotyczy to przykładowo występujących w takich systemach umów o kompensowanie oraz klauzul nettingu, jak również zbywania papierów wartościowych oraz zabezpieczeń ustanawianych dla takich operacji, w szczególności zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/26/WE z dnia 19 maja 1998 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych⁽¹⁾. Operacje takie powinny dlatego podlegać wyłącznie prawu, które stosuje się do danego systemu lub rynku. Celem tego przepisu jest zapobieżenie w przypadku niewypłacalności jednej ze stron operacji możliwości zmiany mechanizmów płatności i rozliczania operacji przewidzianych w systemach płatności i rozrachunku lub na regulowanych rynkach finansowych Państw Członkowskich. Dyrektywa 98/26/WE zawiera przepisy szczególne, które powinny mieć pierwszeństwo przed ogólnymi zasadami zawartymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (28) W celu ochrony pracowników oraz stosunków pracy, skutki postępowania upadłościowego na utrzymanie lub zakończenie stosunków pracy, jak i na prawa i obowiązki wszystkich stron takiego stosunku pracy, muszą być określone przez prawo właściwe dla umowy zgodnie z ogólnymi normami kolizyjnymi. Wszelkie pozostałe kwestie dotyczące prawa upadłościowego - przykładowo, czy wierzytelności pracowników są chronione przez ich uprzywilejowanie oraz zakres takiego uprzywilejowania - są określone przez prawo Państwa wszczęcia.
- (29) W interesie ochrony obrotu na wniosek zarządcy istotna treść orzeczenia o wszczęciu postępowania powinna zostać ogłoszona w innych Państwach Członkowskich. Jeżeli w danym Państwie Członkowskim istnieje oddział dłużnika, można przewidzieć obowiązkowe ogłoszenie. W żadnym z powyższych przypadków jednakże ogłoszenie nie powinno być warunkiem wstępnym dla uznania zagranicznego postępowania.
- (30) Może zaistnieć sytuacja, że niektóre zainteresowane osoby rzeczywiście nie wiedzą o wszczęciu postępowania i w

dobrej wierze działają w sposób sprzeczny z nową sytuacją. W celu ochrony takich osób, które nie wiedząc o wszczęciu zagranicznego postępowania dokonują zapłaty do rąk dłużnika, chociaż powinni oni byli dokonać zapłaty do rąk zagranicznego zarządcy, powinno zostać przewidziane, że takie świadczenie lub zapłata zwalniają ze zobowiązania.

- (31) Niniejsze rozporządzenie powinno zawierać załączniki dotyczące organizacji postępowań upadłościowych. Ponieważ załączniki te dotyczą wyłącznie prawa wewnętrznego Państw Członkowskich, istnieją szczególne i uzasadnione powody dla zastrzeżenia sobie przez Radę prawa do wprowadzania zmian do tych załączników w celu uwzględnienia jakichkolwiek zmian prawa wewnętrznego Państw Członkowskich.
- (32) Zgodnie z art. 3 Protokołu o stanowisku Zjednoczonego Królestwa oraz Irlandii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Zjednoczone Królestwo oraz Irlandia notyfikowały swój zamiar udziału w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (33) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu o stanowisku Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, dlatego też niniejsze rozporządzenie nie jest dla niej wiążące i nie ma wobec niej zastosowania,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres zastosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do zbiorowych postępowań przewidujących niewypłacalność dłużnika, które obejmują całkowite lub częściowe zajęcie majątku dłużnika oraz powołanie zarządcy.

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do postępowań upadłościowych dotyczących zakładów ubezpieczeń, instytucji kredytowych, przedsiębiorstw inwestycyjnych świadczących usługi obejmujące przechowywanie środków pieniężnych oraz papierów wartościowych osób trzecich, a także przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania.

⁽¹⁾ Dz.U. L 166 z 11.6.1998, str. 45.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia:

- a) „postępowania upadłościowe” oznaczają postępowania zbiorowe określone w art. 1 ust. 1. Wykaz tych postępowań znajduje się w załączniku A;
- b) „zarządca” oznacza każdą osobę lub organ, którego zadaniem jest zarządzanie masą lub jej likwidacja lub nadzorowanie działalności gospodarczej dłużnika. Wykaz tych osób lub organów znajduje się w załączniku C;
- c) „postępowanie likwidacyjne” oznacza postępowanie upadłościowe w rozumieniu lit. a), które obejmuje likwidację majątku dłużnika, także w przypadku gdy postępowanie ukończone zostaje w drodze układu lub w inny sposób usuwający niewypłacalność dłużnika albo z powodu braku wystarczającej masy. Wykaz tych postępowań znajduje się w załączniku B;
- d) „sąd” oznacza organ sądowy lub każdy inny właściwy organ Państwa Członkowskiego uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego lub do wydawania orzeczeń w toku tego postępowania;
- e) „orzeczenie”, o ile chodzi o wszczęcie postępowania upadłościowego lub powołanie zarządcy, oznacza orzeczenie każdego sądu właściwego do wszczęcia takiego postępowania lub powołania zarządcy;
- f) „chwila wszczęcia postępowania” oznacza chwilę, z którą orzeczenie o wszczęciu postępowania staje się skuteczne, niezależnie od tego, czy orzeczenie jest ostateczne;
- g) „Państwo Członkowskie, w którym znajduje się przedmiot majątkowy” oznacza:
 - w przypadku przedmiotów materialnych Państwo Członkowskie, na którego terytorium przedmiot się znajduje,
 - w przypadku przedmiotów oraz praw, których własność lub tytuł prawny wpisywany jest do publicznego rejestru Państwa Członkowskiego, którego kompetencjom podlega prowadzenie tego rejestru,
 - w przypadku wierzytelności Państwo Członkowskie, na którego terytorium osoba trzecia zobowiązana do świadczenia, ma główny ośrodek swojej podstawowej działalności w rozumieniu art. 3 ust. 1;
- h) „oddział” oznacza każde miejsce wykonywania działalności, w którym dłużnik wykonuje działalność gospodarczą niemającą charakteru tymczasowego, przy wykorzystaniu zasobów ludzkich i majątkowych.

Artykuł 3

Jurysdykcja

1. Sądy Państwa Członkowskiego, na terytorium którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, są właściwe dla wszczęcia postępowania upadłościowego. W przypadku spółek i osób prawnych domniemywa się, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest siedziba określona w statucie, chyba że zostanie przeprowadzony dowód przeciwny.

2. Jeżeli dłużnik ma główny ośrodek swojej podstawowej działalności na terytorium Państwa Członkowskiego, sądy innego Państwa Członkowskiego są uprawnione do wszczęcia postępowania upadłościowego tylko wtedy, gdy dłużnik ma na jego terytorium swój oddział. Skutki tego postępowania są ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium tego ostatniego Państwa Członkowskiego.

3. W przypadku wszczęcia postępowania upadłościowego zgodnie z ust. 1 każde postępowanie wszczęte później na podstawie ust. 2 stanowi wtórne postępowanie upadłościowe. Postępowanie to musi być postępowaniem likwidacyjnym.

4. Przed wszczęciem postępowania upadłościowego zgodnie z ust. 1 postępowanie uboczne, określone w ust. 2 może zostać wszczęte jedynie w następujących przypadkach:

- a) jeżeli wszczęcie postępowania upadłościowego zgodnie z ust. 1 jest niemożliwe ze względu na wymagania przewidziane w prawie Państwa Członkowskiego, na którego terytorium znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika;
- b) w razie złożenia wniosku o wszczęcie postępowania ubocznego przez wierzyciela posiadającego miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę w Państwie Członkowskim, na terytorium którego znajduje się odpowiedni oddział dłużnika lub którego wierzytelność powstała w związku z działalnością tego oddziału.

Artykuł 4

Prawo właściwe

1. O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, dla postępowania upadłościowego i jego skutków właściwe jest prawo Państwa Członkowskiego, w którym zostaje wszczęte postępowanie, określanego dalej jako „Państwo wszczęcia postępowania”.

2. Prawo Państwa wszczęcia postępowania określa przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego, sposób jego prowadzenia i ukończenia. W szczególności określa ono:

- a) dłużników, w stosunku do których może być prowadzone postępowanie upadłościowe;
- b) mienie wchodzące w skład masy oraz sposób postępowania z mieniem nabytym przez dłużnika po wszczęciu postępowania;
- c) uprawnienia dłużnika i zarządcy;
- d) przesłanki skuteczności potrącenia;
- e) skutki postępowania upadłościowego co do niewykonanych umów dłużnika;
- f) skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli; z wyłączeniem toczących się postępowań;
- g) jakie wierzytelności mogą być zgłoszone w postępowaniu upadłościowym oraz sposób postępowania z wierzytelnościami powstałymi po wszczęciu postępowania;
- h) zasady zgłoszenia, sprawdzenia i ustalenia wierzytelności;
- i) podział środków uzyskanych z likwidacji majątku, kolejność zaspokojenia wierzytelności oraz prawa wierzycieli, którzy po wszczęciu postępowania upadłościowego zostali częściowo zaspokojeni na podstawie prawa rzeczowego lub wskutek potrącenia;
- j) przesłanki oraz skutki ukończenia postępowania upadłościowego, w szczególności w drodze układu;
- k) prawa wierzycieli po ukończeniu postępowania upadłościowego;
- l) kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami;
- m) zasady dotyczące nieważności, zaskarżania lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych z pokrzywdzeniem ogółu wierzycieli.

Artykuł 5

Prawa rzeczowe osób trzecich

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza praw rzeczowych wierzycieli lub osób trzecich na materialnych lub niematerialnych, ruchomych lub nieruchomych składnikach majątku dłużnika - zarówno na określonych przedmiotach, jak i na zbiorze nieokreślonych przedmiotów o zmiennym składzie - które w chwili wszczęcia postępowania znajdują się na terytorium innego Państwa Członkowskiego.

2. Do praw określonych w ust. 1 należą w szczególności:

- a) uprawnienie do zbycia przedmiotu lub przeznaczenia go do zbycia i zaspokojenia się z uzyskanych środków lub pożytków tego przedmiotu, w szczególności z tytułu zastawu lub hipoteki;
- b) wyłączne prawo ściągnięcia wierzytelności, w szczególności z tytułu zastawu na wierzytelności lub przelewu tej wierzytelności w celu zabezpieczenia roszczenia;
- c) prawo żądania wydania przedmiotu od każdego, kto wbrew woli uprawnionego posiada go lub użytkuje;
- d) prawo rzeczowe do pobierania pożytków przedmiotu.

3. Wpisane do publicznego rejestru i skuteczne wobec osób trzecich uprawnienie do uzyskania prawa rzeczowego w rozumieniu ust. 1 traktuje się jak prawo rzeczowe.

4. Ustęp 1 nie narusza nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności czynności prawnej zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. m).

Artykuł 6

Potrącenie

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza uprawnienia wierzyciela do potrącenia swoich wierzytelności z wierzytelnościami dłużnika, jeżeli potrącenie jest dopuszczalne zgodnie z prawem właściwym dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika.

2. Ustęp 1 nie narusza nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności czynności prawnej zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. m).

Artykuł 7

Zastrzeżenie własności

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego przeciwko kupującemu przedmiot majątkowy nie narusza praw sprzedawcy z tytułu zastrzeżenia własności, jeżeli przedmiot ten w chwili wszczęcia postępowania znajduje się na terytorium innego Państwa Członkowskiego niż Państwo wszczęcia postępowania.

2. Wszczęcie postępowania upadłościowego przeciwko sprzedawcy przedmiotu majątkowego po jego dostarczeniu nie uzasadnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy sprzedaży i nie stoi na przeszkodzie nabyciu własności przez kupującego, jeżeli przedmiot ten w chwili wszczęcia postępowania znajduje się na terytorium innego Państwa Członkowskiego niż Państwo wszczęcia postępowania.

3. Ustępy 1 i 2 nie naruszają nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności czynności prawnej zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. m).

Artykuł 8

Umowa dotycząca nieruchomości

Skutki postępowania upadłościowego co do umowy uprawniającej do nabycia lub korzystania z nieruchomości podlegają wyłącznie prawu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium jest położona ta nieruchomość.

Artykuł 9

Systemy płatności oraz rynki finansowe

1. Bez uszczerbku dla art. 5, skutki postępowania upadłościowego co do praw i obowiązków uczestników systemu płatności lub rozrachunku albo rynku finansowego podlegają wyłącznie prawu Państwa Członkowskiego właściwemu dla odpowiedniego systemu lub rynku.

2. Ustęp 1 nie narusza nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności zapłaty lub operacji zgodnie z prawem właściwym dla odpowiedniego systemu płatności lub rynku finansowego.

Artykuł 10

Umowa o pracę

Skutki postępowania upadłościowego co do umowy o pracę oraz stosunku pracy podlegają wyłącznie prawu Państwa Członkowskiego właściwemu dla umowy o pracę.

Artykuł 11

Skutki co do praw podlegających wpisowi do rejestru

Skutki postępowania upadłościowego co do praw dłużnika do nieruchomości, statku wodnego lub powietrznego, podlegających wpisowi do publicznego rejestru, podlegają prawu Państwa Członkowskiego, którego kompetencjom podlega prowadzenie tego rejestru.

Artykuł 12

Wspólnotowe patenty i znaki towarowe

Dla celów niniejszego rozporządzenia wspólnotowy patent, wspólnotowy znak towarowy oraz każde inne podobne prawo ustanowione na podstawie przepisów wspólnotowych może zostać objęte wyłącznie postępowaniem określonym w art. 3 ust. 1.

Artykuł 13

Czynności prawne dokonane z pokrzywdzeniem wierzycieli

Artykuł 4 ust. 2 lit. m) nie stosuje się w wypadku, gdy osoba, która odniosła korzyść z czynności dokonanej z pokrzywdzeniem ogółu wierzycieli, wykaże, że:

- czynność ta podlega prawu innego Państwa Członkowskiego niż Państwa wszczęcia postępowania, i
- w takim przypadku ta czynność prawna w żaden sposób nie podlega zaskarżeniu na podstawie tego prawa.

Artykuł 14

Ochrona nabywcy - osoby trzeciej

Jeżeli dłużnik w drodze odpłatnej czynności prawnej dokonanej po wszczęciu postępowania upadłościowego rozporządza

- nieruchomością,
- statkiem wodnym lub powietrznym, podlegającym wpisowi do publicznego rejestru lub
- papierami wartościowymi, dla których istnienia wymagany jest wpis do rejestru określonego przepisami prawa,

skuteczność tej czynności prawnej podlega prawu Państwa, na terytorium którego znajduje się nieruchomość lub którego kompetencjom podlega prowadzenie tego rejestru.

Artykuł 15

Wpływ postępowania upadłościowego na toczące się postępowania

Wpływ postępowania upadłościowego na toczące się postępowanie dotyczące przedmiotu albo prawa wchodzącego w skład masy podlega wyłącznie prawu Państwa Członkowskiego, w którym toczy się postępowanie.

ROZDZIAŁ II

UZNANIE POSTĘPOWAŃ UPADŁOŚCIOWYCH

Artykuł 16

Zasada ogólna

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego przez sąd Państwa Członkowskiego właściwy zgodnie z art. 3 podlega uznaniu we wszystkich pozostałych Państwach Członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie stanie się skuteczne w Państwie wszczęcia postępowania.

Zasadę tę stosuje się również w przypadku, gdy w stosunku do dłużnika ze względu na jego właściwości w innych Państwach Członkowskich nie może zostać wszczęte postępowanie upadłościowe.

2. Uznanie postępowania określonego w art. 3 ust. 1 nie stoi na przeszkodzie wszczęciu przez sąd innego Państwa Członkowskiego postępowania określonego w art. 3 ust. 2. W tym wypadku postępowanie wszczęte na podstawie art. 3 ust. 2 jest wtórnym postępowaniem upadłościowym w rozumieniu rozdziału III.

Artykuł 17

Skutki uznania

1. Wszczęcie postępowania określonego w art. 3 ust. 1 wywołuje w każdym innym Państwie Członkowskim, bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, skutki, które wynikają z prawa Państwa wszczęcia postępowania, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej oraz dopóki w tym innym Państwie Członkowskim nie zostanie wszczęte postępowanie określone art. 3 ust. 2.

2. Skutki postępowania określone w art. 3 ust. 2 nie mogą zostać podważone w innych Państwach Członkowskich. Jakikolwiek ograniczenie praw wierzycieli, w szczególności odroczenie płatności lub zwolnienie z długu wskutek postępowania, wywiera skutek co do majątku znajdującego się na terytorium innego Państwa Członkowskiego tylko w odniesieniu do wierzycieli, którzy wyrazili na to zgodę.

Artykuł 18

Uprawnienia zarządcy

1. Zarządca powołany przez sąd właściwy zgodnie z art. 3 ust. 1 może wykonywać na terytorium innego Państwa Członkowskiego wszystkie uprawnienia przysługujące mu na podstawie prawa Państwa wszczęcia postępowania, dopóki w tym innym Państwie nie zostanie wszczęte kolejne postępowanie upadłościowe lub wskutek wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego nie zostanie zastosowany przeciwny temu środek zabezpieczający. Może on w szczególności, z zastrzeżeniem art. 5 i 7, usuwać przedmioty wchodzące w skład masy z terytorium Państwa Członkowskiego, na którym przedmioty te się znajdują.

2. Zarządca powołany przez sąd właściwy zgodnie z art. 3 ust. 2 może w każdym Państwie Członkowskim podnosić okoliczność, na drodze sądowej lub pozasądowej, że po wszczęciu postępowania upadłościowego rzecz ruchoma została usunięta z terytorium Państwa wszczęcia postępowania na terytorium tego

Państwa Członkowskiego. Ponadto jest on uprawniony do zaskarżenia czynności prawnych stosownie do interesu wierzycieli.

3. Przy wykonywaniu swoich uprawnień zarządca jest zobowiązany do przestrzegania prawa Państwa Członkowskiego, na którego terytorium zamierza podejmować czynności, w szczególności zasad dotyczących sposobu likwidacji składników masy. Uprawnienia te nie mogą obejmować zastosowania środków przymusu ani prawa do rozstrzygania sporów prawnych lub innych sporów.

Artykuł 19

Dowód powołania zarządcy

Powołanie zarządcy potwierdza się poświadczonym odpisem orzeczenia, którym został on powołany, albo innym zaświadczeniem wystawionym przez właściwy sąd.

Można zażądać tłumaczenia na język urzędowy lub na jeden z języków urzędowych Państwa Członkowskiego, na którego terytorium zarządca zamierza podejmować czynności. Nie można żądać legalizacji ani innej odpowiedniej formalności.

Artykuł 20

Obowiązek zwrotu zaspokojenia i zaliczenie otrzymanego zaspokojenia

1. Wierzyciel, który po wszczęciu postępowania upadłościowego, określony w art. 3 ust. 1 w jakikolwiek sposób, w szczególności w drodze postępowania egzekucyjnego, zostaje zaspokojony całkowicie lub częściowo z przedmiotu należącego do masy znajdującego się w innym Państwie Członkowskim, jest zobowiązany, z zastrzeżeniem art. 5 i 7, do zwrotu zarządcy otrzymanego zaspokojenia.

2. Dla zapewnienia równego traktowania wierzycieli, wierzyciel, którego wierzytelność została częściowo zaspokojona w postępowaniu upadłościowym, może wziąć udział w podziale w ramach innego postępowania dopiero wówczas, gdy wierzyciele tej samej kategorii lub należący do tej samej grupy zostaną w tym postępowaniu zaspokojeni w takiej samej części.

Artykuł 21

Obwieszczenie

1. Na wniosek zarządcy należy ogłosić w każdym innym Państwie Członkowskim istotną treść orzeczenia o wszczęciu postępowania oraz, w razie potrzeby, orzeczenia o powołaniu zarządcy, stosownie do przepisów danego Państwa dotyczących obwieszczeń. W obwieszczeniu należy ponadto podać osobę powołanego zarządcy oraz czy właściwość sądu wynika z art. 3 ust. 1 czy też art. 3 ust. 2.

2. Każde Państwo Członkowskie, na którego terytorium dłużnik ma oddział, może jednak przewidywać obowiązek obwieszczenia. W takim przypadku zarządca lub każdy inny uprawniony organ Państwa Członkowskiego, w którym zostało wszczęte postępowanie określone w art. 3 ust. 1, są zobowiązani podjąć środki niezbędne dla dokonania tego obwieszczenia.

Artykuł 22

Wpis do rejestrów publicznych

1. Na wniosek zarządcy dokonuje się wpisu o wszczęciu postępowania określonego w art. 3 ust. 1 do księgi wieczystej, rejestru handlowego oraz wszystkich innych rejestrów publicznych w pozostałych Państwach Członkowskich.

2. Każde Państwo Członkowskie może przewidywać obowiązek dokonania wpisu. W takim przypadku zarządca lub każdy inny uprawniony organ Państwa Członkowskiego, w którym zostało wszczęte postępowanie określone w art. 3 ust. 1, są zobowiązani podjąć środki niezbędne dla dokonania tego wpisu.

Artykuł 23

Koszty

Koszty obwieszczenia oraz wpisu przewidzianego w art. 21 i 22 uznaje się za wydatki i koszty postępowania.

Artykuł 24

Świadczenie do rąk dłużnika

1. Kto w Państwie Członkowskim spełnia świadczenie do rąk dłużnika, przeciwko któremu w innym Państwie Członkowskim zostało wszczęte postępowanie upadłościowe, chociaż powinien był spełnić świadczenie do rąk zarządcy w tym postępowaniu, zostaje zwolniony ze zobowiązania, jeżeli nie wiedział o wszczęciu postępowania.

2. Jeżeli spełnienie świadczenia nastąpiło przed obwieszczeniem przewidzianym w art. 21, domniemywa się do chwili przeprowadzenia dowodu przeciwnego, że spełniający świadczenie nie wiedział o wszczęciu postępowania upadłościowego. Jeżeli spełnienie świadczenia nastąpiło po obwieszczeniu przewidzianym w art. 21, domniemywa się do chwili przeprowadzenia dowodu przeciwnego, że spełniający świadczenie wiedział o wszczęciu postępowania.

Artykuł 25

Uznanie i wykonalność innych orzeczeń

1. Orzeczenia dotyczące prowadzenia i ukończenia postępowania upadłościowego wydane przez sąd, którego orzeczenie o wszczęciu postępowania podlega uznaniu na podstawie art. 16, jak

również zatwierdzony przez taki sąd układ również podlegają uznaniu bez dalszych formalności. Orzeczenia te podlegają wykonaniu na podstawie art. 31–51 (z wyłączeniem art. 34 ust. 2) Konwencji brukselskiej o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych w brzmieniu zmienionym konwencjami o przystąpieniu do tej Konwencji.

Przepisy akapitu 1 dotyczą również orzeczeń wydawanych bezpośrednio na podstawie postępowania upadłościowego i blisko z nim związanych, również jeżeli orzeczenia te wydawane są przez inny sąd.

Przepisy akapitu 1 dotyczą również orzeczeń w sprawie zastosowania środków zabezpieczających, wydawanych po zgłoszeniu wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego.

2. Uznanie i wykonalność innych orzeczeń niż wymienione w ust. 1 podlega Konwencji określonej w ust. 1, jeżeli Konwencja ta znajduje zastosowanie.

3. Państwa Członkowskie nie są zobowiązane do uznania i wykonania orzeczeń określonych w ust. 1, które pociągałyby za sobą ograniczenie wolności osobistej lub tajemnicy korespondencji.

Artykuł 26 ⁽¹⁾

Porządek publiczny

Każde Państwo Członkowskie może odmówić uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym Państwie Członkowskim albo wykonania wydanego w jego toku orzeczenia, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z jego porządkiem publicznym, w szczególności z jego podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki.

ROZDZIAŁ III

WTÓRNE POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE

Artykuł 27

Wszczęcie postępowania

W przypadku wszczęcia przez sąd Państwa Członkowskiego postępowania określonego w art. 3 ust. 1 i uznania go w innym Państwie Członkowskim (postępowanie główne), sąd tego innego Państwa Członkowskiego, właściwy zgodnie z art. 3 ust. 2, może wszczęć wtórne postępowanie upadłościowe, nie badając przy tym w tym innym Państwie Członkowskim niewypłacalności dłużnika. Postępowanie to musi być jednym z postępowań wymienionych w załączniku B. Jego skutki ograniczają się do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium tego innego Państwa Członkowskiego.

⁽¹⁾ Patrz: oświadczenie Portugalii w sprawie zastosowania art. 26 i 37 (Dz.U. C 183 z 30.6.2000, str. 1)

Artykuł 28

Prawo właściwe

Jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, wtórne postępowanie upadłościowe podlega prawu Państwa Członkowskiego, na terytorium którego zostało ono wszczęte.

Artykuł 29

Prawo zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania

Wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego mogą zgłosić:

- a) zarządca w postępowaniu głównym;
- b) każda inna osoba lub organ uprawniony do zgłoszenia wniosku zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wnosi się o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego.

Artykuł 30

Zaliczka na koszty postępowania

Jeżeli prawo Państwa Członkowskiego, w którym został zgłoszony wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego, wymaga, aby majątek dłużnika był wystarczający dla pokrycia w całości lub w części kosztów postępowania, wówczas sąd, w którym zgłoszony został taki wniosek, może żądać od wnioskodawcy złożenia zaliczki na koszty postępowania lub udzielenia odpowiedniego zabezpieczenia.

Artykuł 31

Obowiązek współpracy i udzielania informacji

1. Z zastrzeżeniem przepisów o ograniczeniu przekazywania informacji, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym oraz zarządcy w postępowaniach wtórnych są zobowiązani do wzajemnego udzielania sobie informacji. Powinni oni niezwłocznie przekazywać sobie informacje mogące mieć znaczenie dla innego postępowania, w szczególności o przebiegu zgłaszania i sprawdzania wierzytelności, jak również o wszystkich środkach mających na celu ukończenie postępowania upadłościowego.

2. Z zastrzeżeniem przepisów dotyczących poszczególnych postępowań, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym oraz zarządcy w postępowaniach wtórnych są zobowiązani do wzajemnej współpracy.

3. Zarządca we wtórnym postępowaniu upadłościowym jest zobowiązany do umożliwienia w odpowiednim czasie zarządcy w postępowaniu głównym przedstawienia propozycji dotyczących likwidacji lub jakiegokolwiek innego sposobu wykorzystania masy w postępowaniu wtórnym.

Artykuł 32

Wykonywanie praw wierzycieli

1. Każdy wierzyciel może zgłosić swoją wierzytelność w postępowaniu głównym i w każdym postępowaniu wtórnym.

2. Zarządcy w postępowaniu głównym i każdym postępowaniu wtórnym zgłaszają w innych postępowaniach wierzytelności zgłoszone już w postępowaniu, w którym zostali powołani, o ile jest to korzystne dla wierzycieli z postępowania, w którym zostali powołani i z zastrzeżeniem prawa tych wierzycieli do sprzeciwienia się zgłoszeniu albo jego cofnięcia, o ile jest ono przewidziane we właściwych przepisach.

3. Zarządca w głównym lub wtórnym postępowaniu upadłościowym jest uprawniony do uczestnictwa w innym postępowaniu upadłościowym na prawach wierzyciela, w szczególności poprzez udział w zgromadzeniu wierzycieli.

Artykuł 33

Wstrzymanie likwidacji

1. Sąd, który wszczął wtórne postępowanie upadłościowe, wstrzymuje na wniosek zarządcy w postępowaniu głównym całkowicie lub częściowo likwidację; może jednak zażądać w tym przypadku od zarządcy w postępowaniu głównym podjęcia wszelkich stosownych kroków dla zapewnienia ochrony interesów wierzycieli z postępowania wtórnego, jak również poszczególnych grup wierzycieli. Wniosek zarządcy w postępowaniu głównym może nie zostać uwzględniony jedynie w przypadku, gdy wstrzymanie w sposób oczywisty nie leży w interesie wierzycieli z postępowania głównego. Wstrzymanie likwidacji może zostać zarządzone na okres nieprzekraczający trzech miesięcy, z możliwością przedłużenia lub ponownego zarządzenia każdorazowo na ten sam okres.

2. Sąd określony w ust. 1 uchyla wstrzymanie likwidacji w następujących przypadkach:

- na wniosek zarządcy w postępowaniu głównym,
- z urzędu, na wniosek wierzyciela lub na wniosek zarządcy w postępowaniu wtórnym, jeżeli okaże się, że środek ten nie jest już uzasadniony, w szczególności interesem wierzycieli z postępowania głównego lub wtórnego.

Artykuł 34

Ukończenie wtórnego postępowania upadłościowego

1. Jeżeli zgodnie z prawem właściwym wtórne postępowanie upadłościowe może zostać ukończone bez likwidacji w drodze planu naprawczego, układu albo w inny porównywalny sposób, sposób taki może zaproponować zarządca w postępowaniu głównym.

Ukończenie wtórnego postępowania upadłościowego w sposób określony w akapicie 1 może zostać zatwierdzone jedynie w przypadku wyrażenia zgody przez zarządcę w postępowaniu głównym, albo, w braku jego zgody, jeżeli z powodu zaproponowanego sposobu ukończenia nie doznają uszczerbku finansowe interesy wierzycieli z postępowania głównego.

2. Każde ograniczenie praw wierzycieli - przykładowo, odroczenie płatności lub zwolnienie z długu wynikające z zaproponowanego we wtórnym postępowaniu upadłościowym sposobu określonego w ust. 1 - może wyrzucić skutki na majątek dłużnika nieobjęty tym postępowaniem jedynie wówczas, jeżeli sposób ten zostanie zaakceptowany przez wszystkich zainteresowanych wierzycieli.

3. Podczas wstrzymania likwidacji zarządzonego na podstawie art. 33 sposoby ukończenia przewidziane w ust. 1 mogą być proponowane w postępowaniu wtórnym wyłącznie przez zarządcę w postępowaniu głównym lub, za jego zgodą, przez dłużnika: inne propozycje co do takiego sposobu nie mogą być ani poddawane pod głosowanie ani zatwierdzone.

Artykuł 35

Nadwyżka we wtórnym postępowaniu upadłościowym

Jeżeli po likwidacji masy we wtórnym postępowaniu upadłościowym mogą zostać zaspokojone wszystkie ustalone w tym postępowaniu wierzytelności, zarządca powołany w tym postępowaniu przekazuje niezwłocznie pozostałą nadwyżkę zarządcy w postępowaniu głównym.

Artykuł 36

Późniejsze wszczęcie postępowania głównego

W razie wszczęcia postępowania określonego w art. 3 ust. 1 po wszczęciu w innym Państwie Członkowskim postępowania określonego w art. 3 ust. 2, art. 31–35 stosuje się do postępowania wszczętego wcześniej, jeżeli jest to możliwe ze względu na stan zaawansowania tego postępowania.

Artykuł 37 ⁽¹⁾**Przekształcenie wcześniejszego postępowania**

Zarządca w postępowaniu głównym może zgłosić wniosek o przekształcenie postępowania wymienionego w załączniku A, które zostało wcześniej wszczęte w innym Państwie Członkowskim, w postępowanie likwidacyjne, jeżeli okaże się, że przekształcenie to leży w interesie wierzycieli z głównego postępowania.

Sąd właściwy zgodnie z art. 3 ust. 2 zarządza przekształcenie w jedno z postępowań wymienionych w załączniku B.

Artykuł 38

Środki zabezpieczające

Jeżeli sąd Państwa Członkowskiego, właściwy na podstawie art. 3 ust. 1, powoła tymczasowego zarządcę dla zabezpieczenia majątku dłużnika, to w celu zabezpieczenia i zachowania majątku dłużnika znajdującego się w innym Państwie Członkowskim zarządca ten jest uprawniony do występowania o zastosowanie każdego środka, który w prawie tego Państwa przewidziany jest w okresie pomiędzy złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego a jego wszczęciem.

ROZDZIAŁ IV

ZAWIADOMIENIE WIERZYCIELI I ZGŁASZANIE ICH WIERZYTELNOŚCI

Artykuł 39

Prawo zgłoszenia wierzytelności

Każdy wierzyciel, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innym Państwie Członkowskim niż Państwo wszczęcia postępowania, włącznie z organami podatkowymi i instytucjami ubezpieczenia społecznego Państw Członkowskich, może pisemnie zgłosić swoje wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Artykuł 40

Obowiązek zawiadomienia wierzycieli

1. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania upadłościowego w Państwie Członkowskim, właściwy sąd tego Państwa lub powołany przez ten sąd zarządca powiadamiają znanych wierzycieli, których miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innych Państwach Członkowskich.

⁽¹⁾ Patrz: oświadczenie Portugalii w sprawie zastosowania art. 26 i 37 (Dz.U. C 183 z 30.6.2000, str. 1).

2. Powiadomienie następuje poprzez indywidualne przesłanie zawiadomienia, informującego w szczególności o terminach, których należy przestrzegać, skutkach ich niedochowania, organach lub instytucjach właściwych do przyjmowania zgłoszeń wierzytelności oraz innych przewidzianych czynnościach. W zawiadomieniu należy także poinformować, czy wierzyciele uprzywilejowani, lub których wierzytelności są zabezpieczone rzeczowo, muszą zgłosić swoje wierzytelności.

Artykuł 41

Treść zgłoszenia wierzytelności

Wierzyciel przesyła kopię dostępnych sobie dokumentów wykazujących istnienie wierzytelności, wskazuje rodzaj, chwilę powstania i wysokość wierzytelności oraz podaje, czy powołuje się na uprzywilejowanie, zabezpieczenie rzeczowe lub zastrzeżenie własności wskazując mienie stanowiące przedmiot zabezpieczenia, na które się powołuje.

Artykuł 42

Języki

1. Zawiadomienie określone w art. 40 następuje w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych Państwa wszczęcia postępowania. Do tego celu stosuje się formularz, który jest zatytułowany we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii Europejskiej „Wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. Przestrzegać terminów”.

2. Każdy wierzyciel, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajduje się w innym Państwie Członkowskim niż Państwo wszczęcia postępowania, może zgłosić swoją wierzytelność także w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych tego pierwszego Państwa. W takim przypadku zgłoszenie musi być co najmniej opatrzone tytułem „Zgłoszenie wierzytelności” w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych Państwa wszczęcia postępowania. Można dodatkowo żądać od wierzyciela tłumaczenia zgłoszenia na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych Państwa wszczęcia postępowania.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 43

Czasowy zakres zastosowania

Niniejsze rozporządzenie stosuje się jedynie do postępowań upadłościowych, które zostały wszczęte po jego wejściu w życie. Dla czynności prawnych dłużnika dokonanych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się nadal prawo, które stosowało się do tych czynności prawnych w chwili ich dokonania.

Artykuł 44

Stosunek do umów międzynarodowych

1. Po swoim wejściu w życie niniejsze rozporządzenie zastępuje w swoim przedmiotowym zakresie zastosowania w stosunkach pomiędzy Państwami Członkowskimi umowy międzynarodowe zawarte pomiędzy dwoma lub więcej Państwami członkowskimi, w szczególności:

- a) podpisaną dnia 8 lipca 1899 r. w Paryżu belgijsko-francuską Konwencję o właściwości sądów, uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych, orzeczeń sądów polubownych i publicznych dokumentów;
- b) podpisaną dnia 16 lipca 1969 r. w Brukseli belgijsko-austriacką Konwencję o upadłości, układzie i odroczeniu płatności (wraz z Protokołem dodatkowym z dnia 13 czerwca 1973 r.);
- c) podpisaną dnia 28 marca 1925 r. w Brukseli belgijsko-holenderską Konwencję o właściwości sądów, upadłości oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych, wyroków sądów polubownych i publicznych dokumentów;
- d) podpisaną dnia 25 maja 1979 r. w Wiedniu niemiecko-austriacki Traktat w zakresie prawa upadłościowego i układowego;
- e) podpisaną dnia 27 lutego 1979 r. w Wiedniu francusko-austriacką Konwencję o właściwości sądów, uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych w zakresie prawa upadłościowego;
- f) podpisaną dnia 3 czerwca 1930 r. w Rzymie francusko-włoską Konwencję o wykonywaniu wyroków sądowych w sprawach cywilnych i handlowych;
- g) podpisaną dnia 12 lipca 1977 r. w Rzymie włosko-austriacką Konwencję o upadłości i układzie;
- h) podpisaną dnia 30 sierpnia 1962 r. w Hadze niemiecko-holenderską Konwencję o wzajemnym uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych oraz innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych;
- i) podpisaną dnia 2 maja 1934 r. w Brukseli brytyjsko-belgijską Konwencję o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych wraz z Protokołem;
- j) Konwencję o upadłości zawartą dnia 7 listopada 1933 r. w Kopenhadze pomiędzy Danią, Finlandią, Norwegią, Szwecją i Islandią;
- k) zawartą dnia 5 czerwca 1990 r. w Istambule Europejską Konwencję w sprawie niektórych międzynarodowych aspektów upadłości.

2. Wymienione w ust. 1 konwencje międzynarodowe zachowują swoją skuteczność w stosunku do postępowań wszczętych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się:

Artykuł 46

- a) w każdym Państwie Członkowskim w zakresie, w jakim jest ono sprzeczne z zobowiązaniami w sprawach dotyczących upadłości wynikającymi z innych umów, które Państwo to zawarło przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia z jednym lub z kilkoma państwami trzecimi,
- b) w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, w zakresie, w jakim jest ono sprzeczne z zobowiązaniami w sprawach dotyczących upadłości i likwidacji upadłych przedsiębiorstw wynikającymi z jakichkolwiek porozumień zawartych w ramach Brytyjskiej Wspólnoty Narodów (Commonwealth), wiążących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Sprawozdanie

Nie później niż dnia 1 czerwca 2012 r., i następnie co 5 lat, Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie to zawiera w razie potrzeby propozycje dostosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 45

Zmiany w załącznikach

Rada, z inicjatywy jednego ze swoich członków lub na podstawie propozycji Komisji, może zmienić załączniki kwalifikowaną większością głosów.

Artykuł 47

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 31 maja 2002 r..

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli, dnia 29 maja 2000 r.

W imieniu Rady

A. COSTA

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK A

Postępowania upadłościowe określone w art. 2 lit. a)

BELGIË BELGIQUE

- Het faillissement La faillite
- Het gerechtelijk akkoord Le concordat judiciaire
- De collectieve schuldenregeling Le règlement collectif de dettes

- Winding-up in bankruptcy of partnerships
- Creditors' voluntary winding up (with confirmation of a Court)
- Arrangements under the control of the court which involve the vesting of all or part of the property of the debtor in the Official Assignee for realisation and distribution
- Company examinership

DEUTSCHLAND

- Das Konkursverfahren
- Das gerichtliche Vergleichsverfahren
- Das Gesamtvollstreckungsverfahren
- Das Insolvenzverfahren

ITALIA

- Fallimento
- Concordato preventivo
- Liquidazione coatta amministrativa
- Amministrazione straordinaria
- Amministrazione controllata

ΕΛΛΑΣ

- Πτώχευση
- Η ειδική εκκαθάριση
- Η προσωρινή διαχείριση εταιρίας. Η διοίκηση και η διαχείριση των πιστωτών
- Η υπαγωγή επιχείρησης υπό επίτροπο με σκοπό τη σύναψη συμβιβασμού με τους πιστωτές

LUXEMBOURG

- Faillite
- Gestion contrôlée
- Concordat préventif de faillite (par abandon d'actif)
- Régime spécial de liquidation du notariat

ESPAÑA

- Concurso de acreedores
- Quiebra
- Suspensión de pagos

NEDERLAND

- Het faillissement
- De surséance van betaling
- De schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

FRANCE

- Liquidation judiciaire
- Redressement judiciaire avec nomination d'un administrateur

ÖSTERREICH

- Das Konkursverfahren
- Das Ausgleichsverfahren

IRELAND

- Compulsory winding up by the court
- Bankruptcy
- The administration in bankruptcy of the estate of persons dying insolvent

PORTUGAL

- O processo de falência
- Os processos especiais de recuperação de empresa, ou seja:
 - A concordata
 - A reconstituição empresarial
 - A reestruturação financeira
 - A gestão controlada

SUOMI FINLAND

- Konkurssi konkurs
- Yrityssaneeraus företagssanering

SVERIGE

- Konkurs
- Företagsrekonstruktion

UNITED KINGDOM

- Winding up by or subject to the supervision of the court
 - Creditors' voluntary winding up (with confirmation by the court)
 - Administration
 - Voluntary arrangements under insolvency legislation
 - Bankruptcy or sequestration
-

ZAŁĄCZNIK B

Postępowania likwidacyjne, określone w art. 2 lit. c)

BELGIË BELGIQUE

— Het faillissement La faillite

— Arrangements under the control of the court which involve the vesting of all or part of the property of the debtor in the Official Assignee for realisation and distribution

DEUTSCHLAND

— Das Konkursverfahren
— Das Gesamtvollstreckungsverfahren
— Das Insolvenzverfahren

ITALIA

— Fallimento
— Liquidazione coatta amministrativa

ΕΛΛΑΣ

— Πτώχευση
— Η ειδική εκκαθάριση

LUXEMBOURG

— Faillite
— Régime spécial de liquidation du notariat

ESPAÑA

— Concurso de acreedores
— Quiebra
— Suspensión de pagos basada en la insolvencia definitiva

NEDERLAND

— Het faillissement
— De schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

ÖSTERREICH

— Das Konkursverfahren

FRANCE

— Liquidation judiciaire

PORTUGAL

— O processo de falência

IRELAND

— Compulsory winding up
— Bankruptcy
— The administration in bankruptcy of the estate of persons dying insolvent
— Winding-up in bankruptcy of partnerships
— Creditors' voluntary winding up (with confirmation of a court)

SUOMI FINLAND

— Konkurssi konkurs

SVERIGE

— Konkurs

UNITED KINGDOM

— Winding up by or subject to the supervision of the court
— Creditors' voluntary winding up (with confirmation by the court)
— Bankruptcy or sequestration

ZAŁĄCZNIK C

Zarządcy określani w art. 2 lit. b)

BELGIË BELGIQUE

- De curator Le curateur
- De commissaris inzake opschorting Le commissaire au sursis
- De schuldbemiddelaar Le médiateur de dettes

DEUTSCHLAND

- Konkursverwalter
- Vergleichsverwalter
- Sachwalter (nach der Vergleichsordnung)
- Verwalter
- Insolvenzverwalter
- Sachwalter (nach der Insolvenzordnung)
- Treuhänder
- Vorläufiger Insolvenzverwalter

ΕΛΛΑΣ

- Ο σύνδικος
- Ο προσωρινός διαχειριστής. Η διοικούσα επιτροπή των πιστωτών
- Ο ειδικός εκκαθαριστής
- Ο επίτροπος

ESPAÑA

- Depositario-administrador
- Interventor o Interventores
- Síndicos
- Comisario

FRANCE

- Représentant des créanciers
- Mandataire liquidateur
- Administrateur judiciaire
- Commissaire à l'exécution de plan

IRELAND

- Liquidator
- Official Assignee
- Trustee in bankruptcy
- Provisional Liquidator
- Examiner

ITALIA

- Curatore
- Commissario

LUXEMBOURG

- Le curateur
- Le commissaire
- Le liquidateur
- Le conseil de gérance de la section d'assainissement du notariat

NEDERLAND

- De curator in het faillissement
- De bewindvoerder in de surséance van betaling
- De bewindvoerder in de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

ÖSTERREICH

- Masseverwalter
- Ausgleichsverwalter
- Sachwalter
- Treuhänder
- Besondere Verwalter
- Vorläufiger Verwalter
- Konkursgericht

PORTUGAL

- Gestor judicial
- Liquidatário judicial
- Comissão de credores

SUOMI FINLAND

- Pesähoitaja boförvaltare
- Selvittäjä utredare

SVERIGE

- Förvaltare
- God man
- Rekonstruktör

UNITED KINGDOM

- Liquidator
 - Supervisor of a voluntary arrangement
 - Administrator
 - Official Receiver
 - Trustee
 - Judicial factor
-